

Expertisecentrum
Civiel- en Cultuurtechniek

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon (038) 498 22 03
ACM.van.Rooijen@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Opgave Pannekoekendijk vanuit Deltaperspectief

Onderdeel van het onderzoeksproject
"Deltaproof binnenstad Zwolle"

Uitvoeringsprogramma IJssel-Vechtdelta

Opdrachtgever Programma IJssel-Vechtdelta
Opdrachtnemer Gemeente Zwolle
Versie Definitief

Datum 2 juli 2013

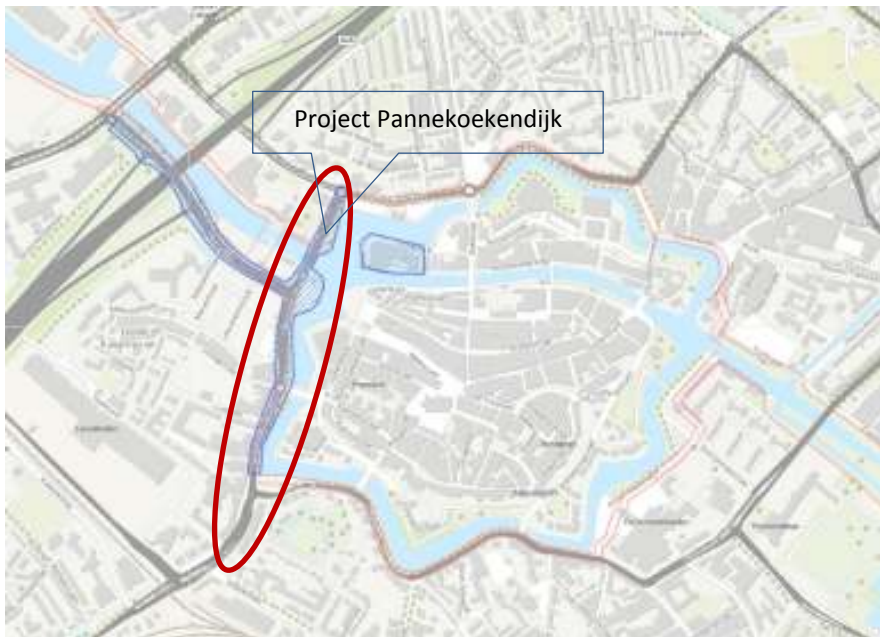
Inhoud

	Colofon	2
1	Inleiding en doel	3
2	De bestaande situatie	4
3	De opgave	5
	Ruimtelijke kwaliteit	5
	Infrastructuur	5
	Water	5
4	Oplossingsrichtingen voor Pannekoekendijk	7
	Funciecombinatie	8
5	Aanpak vervolg	9
	Organisatie van het planproces:	10
	Colofon	

1 Inleiding en doel

De Pannekoekendijk is onderdeel van de grachtengordel om de oude binnenstad van Zwolle. Deze grachtengordel maakt de ontstaansgeschiedenis van de stad leesbaar, geeft hem identiteit en vormt daarmee de belangrijkste stedelijke structuur van de stad. De dijk is ook een belangrijke ontsluitingsweg rondom het centrum en maakt onderdeel uit van de binnenring en het hoogwaardig openbaar vervoer (HOV) netwerk van de gemeente en regio. Ter versterking van dit netwerk waardeert de gemeente Zwolle in samenwerking met de Provincie de Pannekoekendijk op, door een volledige reconstructie. De Pannekoekendijk is echter meer dan een weg, het is ook een dijk, die Zwolle beschermt tegen overstromingen vanuit het regionale systeem. Gesteld kan worden dat de Pannekoekendijk een complete vervlechting laat zien van verschillende opgaven. De Pannekoekendijk is een prachtig voorbeeld van een multifunctioneel ruimtelijk element in onze leefomgeving.

Deze multifunctionaliteit is nu aanwezig en moet zo blijven. Ook voor de langere termijn. Daarom heeft de gemeente Zwolle in de opwaardering van de Pannekoekendijk (als onderdeel van de HOV-as) zich ten doel gesteld ook de lange termijn opgave voor waterveiligheid mee te nemen in de herinrichting. De Pannekoekendijk vormt samen met de Katerdijk het eerste praktijkantwoord op toekomstige waterveiligheidsopgaven. In samenwerking met diverse publieke en private partners wordt een integraal planproces voorgesteld.

In deze bijlage wordt de bestaande situatie, de opgaven en de eerste oplossingsrichtingen voor de Pannekoekendijk verbeeld. Het geeft de complexiteit in integraliteit van de opgave weer.

2 De bestaande situatie

In de huidige situatie heeft de Pannekoekendijk verschillende gezichten. Aan de ene kant is hij ruim van opzet en loopt hij 'ontspannen' door het groen van de singel heen. Een gebied met buitengewoon veel kwaliteit. Het directe contact met de binnenstad biedt de weggebruiker oriëntatie en een prachtig stadsgezicht.

Aan de andere kant heeft de Pannekoekendijk te weinig ruimte. Ter hoogte van de Harm Smeengekade is de ruimte tussen bebouwing en stadsgracht beperkt. De stapeling aan functies loopt hier letterlijk tegen zijn grenzen aan. De verschillende modaliteiten van bus, auto, brommer, fietser en wandelaars vermengen zich en leveren in de huidige situatie onveilige situaties op. Een verdere toename van verkeer en intensiteit van dienstregelingen zal de Pannekoekendijk verder onder druk zetten.

Harm Smeengekade (ingeklemd profiel met weinig ruimte voor inpassingsmaatregelen)

3 De opgave

De Pannekoekendijk heeft verschillende belangrijke functies voor Zwolle. Hieronder worden de drie belangrijkste genoemd:

Ruimtelijke kwaliteit

De oude binnenstad van Zwolle wordt omsloten door een karakteristieke stadsgracht en bijbehorende singel. Deze stedelijke structuur kent een oude geschiedenis en heeft Zwolle door de tijd heen veel goeds gebracht. Zwolle is terecht trots op zijn oude grachtengordel en het is dus niet voor niets dat dit unieke stukje Zwolle zijn ruimtelijke kwaliteit behouden heeft. De Pannekoekendijk maakt onderdeel uit van deze stedelijke structuur en zal met de reconstructie ook vanuit dit ruimtelijke perspectief beschouwd moeten worden. Kunnen bestaande ruimtelijke kwaliteiten behouden cq verder ontwikkeld worden met de reconstructie van het profiel? Kan een doorlopende groenstructuur, wandelroutes met zitplekken, mooie kadewerken en goede zichtbaarheid van water en stadsgezicht ontworpen worden?

Infrastructuur

De Pannekoekendijk is onderdeel van de binnenring en zorgt voor de bereikbaarheid van de binnenstad. De grote toegangswegen vanaf snelweg en omgeving, sluiten aan op de binnenring. Het is daarmee een van de belangrijkste verkeersaders in de stad. Ook maakt het onderdeel uit van het netwerk hoogwaardig openbaar vervoer. De opwaardering van het busvervoer met vrij liggende busbanen in het midden van de weg, verhoogt de betrouwbaarheid van de dienstregeling en anticipeert op de groei van de stad en zijn regiofunctie. Langs de Pannekoekendijk wordt ook een regionaal overstappunt voor openbaar busvervoer ontwikkeld. De overige modaliteiten (voetgangers, fietsers en auto's) moeten aan weerszijde van de busbanen, een plek vinden in het profiel. Zoekrichting voor de fietsers wordt een vrijliggend 2-richtingen fietspad aan Kamperpoortzijde.

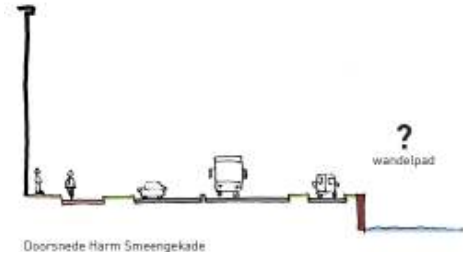
Naast de bovengrondse infrastructuur wordt ook de ondergrondse infrastructuur aangepakt. De aanleg van een nieuwe riolering, kabels en leidingen is ingrijpend maar biedt ook kansen. Met een volledige reconstructie wordt een optimaal profiel mogelijk.

Water

De Pannekoekendijk heeft naast zijn verkeersfunctie ook een waterveiligheidsfunctie. De Pannekoekendijk beschermt Zwolle tegen hoogwater en heeft een regionale keringsfunctie. Anticiperend op toekomstige peilstijgingen zal de regionale kering op hoogte gebracht moeten worden. In samenwerking met het waterschap is een nieuwe hoogte van 2.60+ NAP vastgesteld. Dit betekent dat het profiel met enkele decimeters verhoogd moet worden. De huidige wet en regelgeving (legger) maakt dat het volledige profiel onderdeel uitmaakt van de beschermingszoning. Hierdoor mogen inrichtingselementen, zoals bomen, en ondergrondse infrastructuur maar beperkt worden aangebracht.

Zoals eerder omschreven heeft de Pannekoekendijk niet overal evenveel ruimte. De stapeling van functies zal ruimte-technisch problemen opleveren. Alle functies passen domweg niet in het profiel! In deze schets wordt duidelijk dat op het smalste punt, de laanstructuur en het wandelpad letterlijk in het water vallen.

De reconstructie van de Pannekoekendijk zal dan ook een afweging worden tussen de verschillende belangen: mobiliteit, waterveiligheid en ruimtelijke kwaliteit. Er zal zeer creatief omgesprongen moeten worden met de beschikbare ruimte.

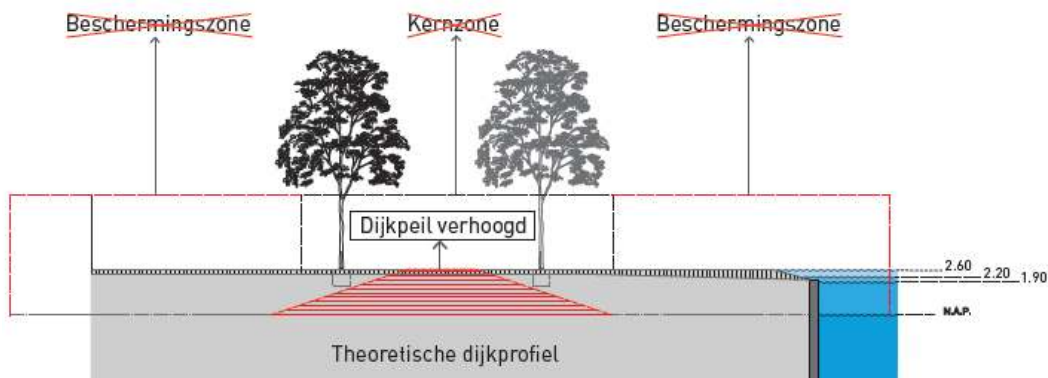

De planontwikkeling van de Pannekoekendijk kent dus een ingewikkelde opgave waarin belangen gewogen moeten worden en waar functiecombinaties kansen kunnen opleveren voor bereikbaarheid, waterveiligheid én ruimtelijke kwaliteit. Hiertoe zijn al enkele schetsoplossingen gemaakt die in het verlengde liggen van de Katerdijk.

4 Oplossingsrichtingen voor Pannekoekendijk

In samenwerking met het Waterschap zal gekeken worden of de methodiek van de Katerdijk herhaalt kan worden. Hierin ziet men af van de geformaliseerde beschermingszones en wordt een nieuw 'theoretisch' dijckprofiel geïntroduceerd. In onderstaande figuur zien we de methodiek verbeeld. Dit profiel kent een smallere basis en biedt meer ruimte voor inpassingsmaatregelen.

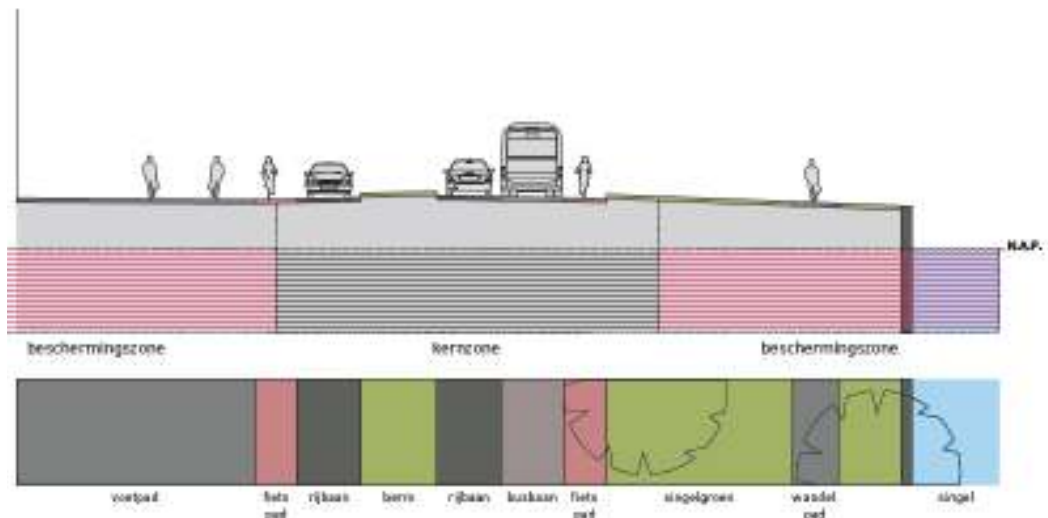
In de figuur zien we de formele beschermings- en kernzone aangegeven. Het totale profiel maakt onderdeel uit van het formele dijcklichaam met bijbehorende restricties. Dit biedt weinig ruimte en kansen voor een maatwerk inpassing.

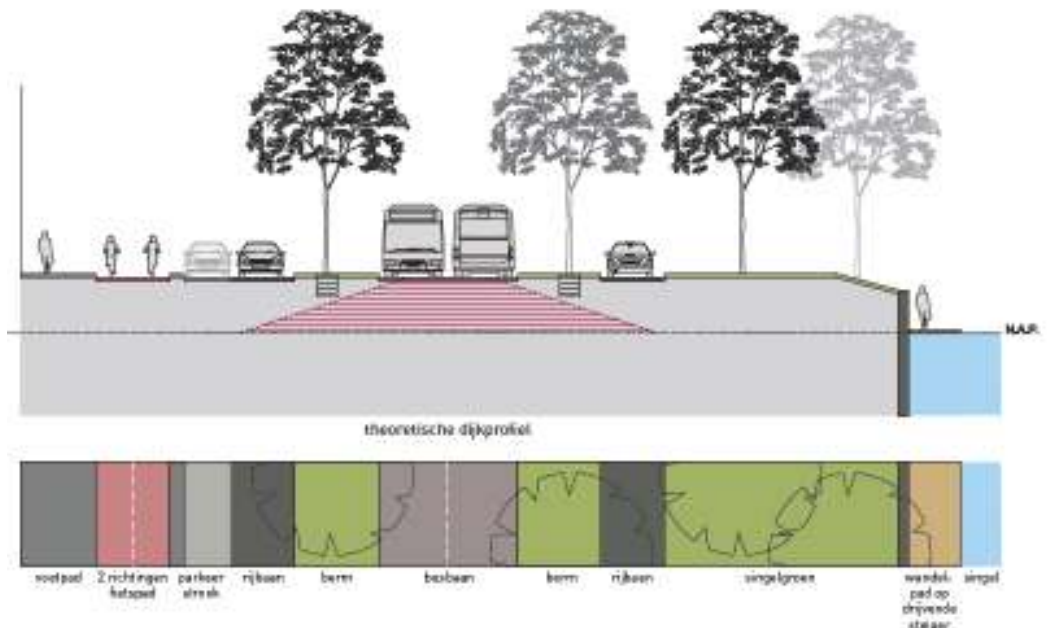
Mocht het waterschap bereid zijn om af te zien van deze zonering dan ontstaat, wel ruimte voor inpassingsmaatregelen. Er is immers voldoende ruimte naast het theoretische profiel.

Als we dit toepassen op de Pannenkoekendijk zien we dat er meer mogelijkheden ontstaan voor bijvoorbeeld de groenstructuur en inrichting openbare ruimte. In onderstaande plaatjes wordt als verkenning het verschil aangegeven tussen de bestaande en nieuwe situatie met een theoretisch profiel.

Bestaande situatie met beschermingszones (Legger)

Suggestie nieuwe situatie met theoretisch profiel

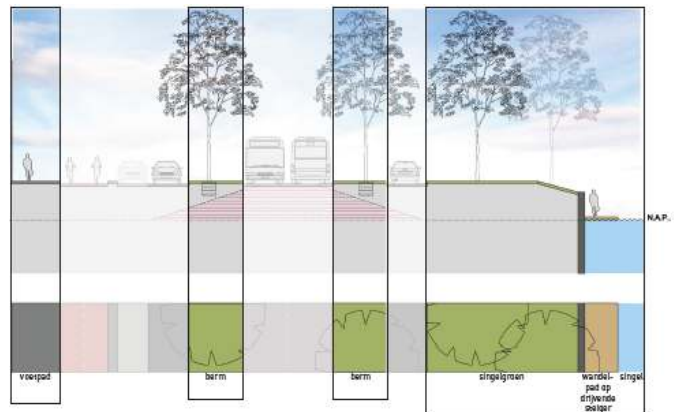
Echter, op het smalste punt van de Pannekoekendijk zullen de problemen niet opgelost worden met deze maatregel alleen. Er zal ook creatief nagedacht moeten worden over functiecombinatie. Zo is de suggestie ingetekend om het voetpad als vlonder te ontwerpen op de stadsgracht. Een slimme vorm van meervoudig ruimtegebruik dat nadere uitwerking verdient.

Functiecombinatie

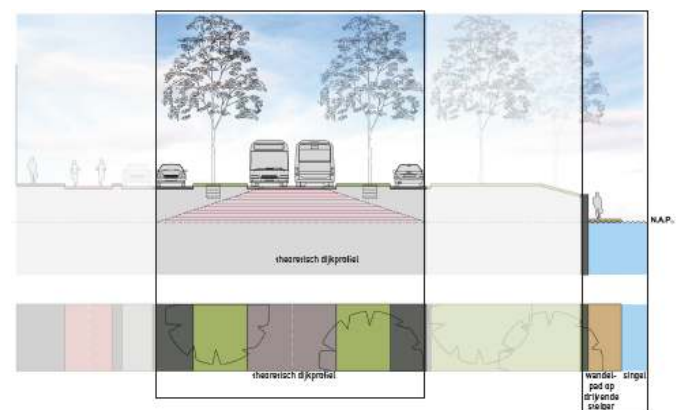
De Pannekoekendijk kent dus bovenop de regels van de legger verschillende opgaven die zich afspelen op het gebied van bereikbaarheid en ruimtelijke kwaliteit. De stapeling van functies en belangen maakt de opgave complex en uitdagend. Het Waterschap, de provincie en de gemeente moeten elkaar vinden in het ontwikkelen van een gezamenlijk

ontwerp waarin de verschillende deelbelangen gewogen een plek krijgen. Functiecombinatie ligt bij een volledige reconstructie voor de hand, maar is op dit moment allerm minst vanzelfsprekend. Hieronder zijn de functies apart belicht.

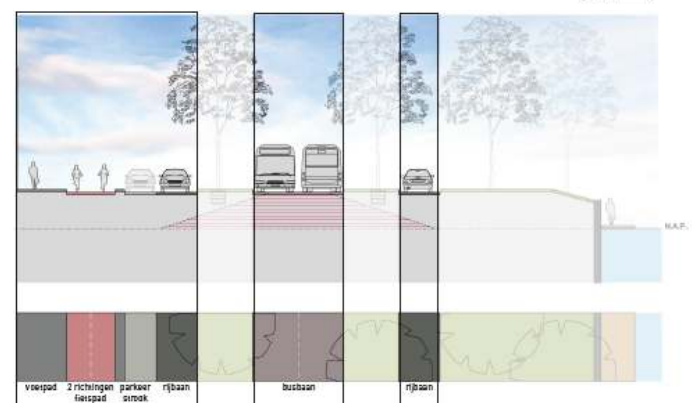
Openbare ruimte en groen

Waterhuishouding

Infrastructuur

Overlap van openbare ruimte, waterhuishouding en infrastructuur geeft aan dat er een ontwerpogave ligt waarin gezocht moet worden naar gecombineerde oplossingen. Dit wordt in het vervolg uitgewerkt en ontworpen. Zie vervolg.

5 Aanpak vervolg

De gemeente Zwolle zal de komende periode benutten om samen met de partners een integraal plan te ontwerpen. Een plan waarin bestaande kwaliteiten worden benut en de

toekomstige waterveiligheidsopgave wordt gecombineerd met de bereikbaarheidsvraagstukken die nu spelen. Met het verknopen van lange termijn perspectieven aan concrete vraagstukken in de stad, krijgt waterveiligheid direct zijn zichtbare uitwerking in de IJsselvechtdelta. Voor de reconstructie van de Pannekoekendijk worden de volgende projectstappen doorlopen:

Stap 1: Besluit stuurgroep IJVD 10 juli 2013, instemmen met het verkennen en meenemen van plus-maatregelen tav waterveiligheid lange termijn in het lopende plantraject 'Reconstructie Pannekoekendijk'.

Stap 2: Planuitwerking 'Reconstructie Pannekoekendijk'

In deze stap wordt uitwerking gegeven aan een innovatief profiel waarin ruimte gevonden wordt voor de integratie van bereikbaarheid en waterveiligheid én het behoud van de ruimtelijke kwaliteiten van de singel. Er wordt gewerkt aan een Deltaproof ontwerp met

- bovengrondse ruimte voor alle modaliteiten, waterveiligheid en inpassing groen.
- ondergrondse ruimte voor riolering, kabels en leidingen en bomen.

Deze stap resulteert in een toekomstvast ontwerp met kostenraming en faseringsplan. De plus-maatregelen tav waterveiligheid worden apart inzichtelijk gemaakt en voorgelegd ter besluitvorming bij de stuurgroep IJVD.

Stap 3: Besluit Stuurgroep IJVD oktober 2013, goedkeuring investeringsbesluit IJVD voor het realiseren van Pannekoekendijk voor de plus maatregelen. Vervolgens brengt de gemeente Zwolle het definitieve ontwerp (incl. plusmaatregelen) in besluitvorming. Dit is in november gepland. Parallel aan deze gemeentelijke procedure zal ook de provincie het besluit van de stuurgroep IJVD, intern moeten borgen. Goede coördinatie van besluitvorming is hier gewenst.

Stap 4: Uitvoering Pannekoekendijk, start 2^e helft 2014.

Na het investeringsbesluit IJVD worden de plusmaatregelen overgenomen in het totaalplan. Gemeente Zwolle zal, na interne vaststelling in november, starten met de contractering en de werkvoorbereiding. Het totaalplan zal na de aanbesteding in uitvoering gaan.

Organisatie van het planproces:

Voor het succesvol doorlopen van bovenstaand stappenplan is een goede samenwerking nodig met alle publieke en private partijen:

- Publieke partijen: Provincie Overijssel, Gemeenten Zwolle, Waterschap Groot Salland en Rijkswaterstaat ivm terugslag A28
- Private partijen: Syntus en Connexion (concessiehouders), Multivastgoed (Katwolderplein) en het Mobiliteitsplatform (Fietzersbond, TLN, ZGR)

De gemeente Zwolle is verantwoordelijk voor het project, organiseert de samenwerking met de partners en zal de communicatie met bewoners en omgeving vormgeven.

Colofon

Titel: Opgave Pannekoekendijk vanuit Deltaperspectief

Status: Definitief

Opgesteld: Gemeente Zwolle

Projectteam Katerdijk en projectteam IJVD Zwolle:

Niels Munnik (Gemeente Zwolle)

Hans Kollenstaart(Gemeente Zwolle)

Pascal Donze (Gemeente Zwolle)

Ernest Pelders (AT Osborne)

Andreas van Rooijen (Gemeente Zwolle)

Opmaak:

Ineke van den Brink

Datum:

2 juli 2013

*mede mogelijk
gemaakt door*

